

BETÆNKNING**Afgivet af Familie og Sundhedsudvalget****vedrørende**

Beslutningsforslag om, at Naalakkersuisut ændrer bekendtgørelse nr. 2 af 24. januar 2005, om ydelser ved undersøgelser og behandling udenfor patientens hjemsted, § 9 til at to personer kan være rejseledsagere for børn under 6 år.

FremSAT af Agathe Fontain, Inuit Ataqatigiit

Afgivet til forslagens 2. behandling

Udvalget har under behandlingen bestået af:

Medlem af Inatsisartut Hans Peter Poulsen, Siumut, formand
Medlem af Inatsisartut Anna Wangenheim, Demokraatit, næstformand
Medlem af Inatsisartut Mikivuk Thomassen, Inuit Ataqatigiit
Medlem af Inatsisartut Eqaluk Høegh, Inuit Ataqatigiit
Medlem af Inatsisartut Mala Høy Kúko, Siumut
Medlem af Inatsisartut, Aslak W. Jensen, Siumut
Medlem af Inatsisartut Emanuel Nûko, Naleraq

Udvalget har efter 1. behandlingen 3. maj 2022 under FM2022 gennemgået forslaget.

1. Forslagets indhold og formål

Med forslaget søger forslagsstiller at pålægge Naalakkersuisut at ændre § 9 i bekendtgørelse nr. 2 af 24. januar 2005 om ydelser ved undersøgelser og behandling udenfor patientens hjemsted. Det ønskes, at børn under seks år kan have to rejseledsagere, i stedet for en rejseledsager som det fremgår af bekendtgørelsen på nuværende tidspunkt. Formålet med ændringen er at sikre, at børn under seks år, får ekstra støtte i forbindelse med sygdom, og at rejseledsagere, vil kunne aflaste hinanden i forbindelse med pleje og omsorgen af barnet. Det er forslagsstillers intention, at bekendtgørelsen skal sikre at det bliver en mulighed, dog ikke et krav, at børn under seks år kan have to rejseledsagere.

2. Forslagets økonomiske konsekvenser

Det fremgår af § 33, stk. 1, i Inatsisartuts forretningsorden, at de økonomiske og administrative konsekvenser ved realiseringen af beslutningsforslag skal beskrives i forslagens begrundelse.

Udvalget har noteret sig, at forslaget i overensstemmelse hermed angiver de økonomiske konsekvenser ved forslagets realisering. Således forventes selve ændringen af bekendtgørelsen at koste imellem 125.000 og 250.000 kr. Derudover vil de langsigtede økonomiske konsekvenser ved forslagets vedtagelse forventeligt koste 3,1 mio. kr. årligt for rejseledsagere til børns indlæggelser på Dronning Ingrid's Hospital i Nuuk, samt ved indlæggelser i Danmark.

3. Udvalgets behandling af forslaget

Udvalget bemærker at forslaget skabte en del debat om udgifter og pres på sundhedsvæsenet og antallet af sengepladser, navnlig også plads til en ekstra ledsager til børn under 6 år, ved indlogering af patienthjemmet på Dronning Ingrid's Hospital og Det grønlandske patienthjem i København.

Udvalget konstaterer at alle partier er enige om, at forslaget er sympatisk. Der blev fremsat følgende ændringsforslag:

3.1. Ændringsforslag fra Naalakkersuisut:

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at udarbejde en undersøgelse af konsekvenserne ved at udstede en ny bekendtgørelse om ydelser ved undersøgelser og behandling udenfor patientens hjemsted, der omfatter en udvidelse af forældreledsagerordningen, som giver ret til to ledsagere. Undersøgelsen skal præsenteres senest FM2023.

3.2 Ændringsforslag fra Demokraatit:

Forslag til Inatsisartutbeslutning, at Naalakkersuisut pålægges at beregne de økonomiske konsekvenser for sundhedsvæsenet, hvis § 9 i bekendtgørelse nr. 2 af 24. januar 2005, om ydelser ved undersøgelser og behandling udenfor patientens hjemsted ændres således, at to personer kan være rejseledsagere for børn under 6 år. Beregningerne skal indeholde konsekvenserne for civilsamfundet og Sundhedsvæsenet behov for ekstra sengekapacitet.

Udvalget konstaterer, at de to ændringsforslag på mange måder ligner hinanden. Både Naalakkersuisuts og Demokraatits ændringsforslag handler om at få udarbejdet en undersøgelse af konsekvenserne ved en ændring af bekendtgørelsen. Naalakkersuisuts ændringsforslag indeholder dog en deadline for fremlæggelse af undersøgelsen.

3.3 Ændring af bekendtgørelsen

Udvalget forstår, at forslagsstillers forslag er et ønske om at sikre, at børn har deres pårørende tæt på sig ved sygdom. Udvalget konstaterer i den forbindelse, at sengekapaciteten særligt på det Grønlandske Patienthjem, men også internt i det grønlandske sundhedsvæsen, kan blive

kraftigt udfordret, såfremt at 1 barn får mulighed for 2 ledsagere.

En ændring i bekendtgørelsen kan også opleves ulige af forældre da det kun vil vedrøre forældre til børn under 6 år. Det kan også være sværere for familier med flere børn, hvis begge forældre tager med det syge barn, da andre børn i den forbindelse ikke har deres forældre hos sig.

Udgiften til en ekstra ledsager for børn under 6 år, vil, såfremt forslaget vedtages, skulle afholdes af det grønlandske sundhedsvæsen. Under debatten i salen, blev det drøftet om udgiften i stedet burde høre under det sociale område. Udvalget finder, at dette er en reel drøftelse, som bør tages op, særligt da det grønlandske sundhedsvæsen i forvejen har mange udgifter, og bør prioritere behandling af patienter.

Såfremt ændringsforslag fra Naalakkersuisut eller Demokraatit vedtages, opfordrer udvalget Naalakkersuisut til at undersøge, hvorvidt en ændring af bekendtgørelsen, vil medføre, at anden lovgivning skal konsekvensrettes.

3.4 Udvalgets skriftlige spørgsmål til Naalakkersuisut

Udvalget har været interesseret i at få en uddybende forklaring på bl.a. finansieringen af ledsagerordningen og evt. lovgivningsmæssige forhindringer for en ændring i reglerne. Ledsagerordningen indenfor sundhedsvæsenet administreres ud fra en lægelig vurdering og gælder i udgangspunktet for 1 person, dog med mulighed for at fravige reglerne, såfremt der er særlige lægefaglige hensyn.

Naalakkersuisut fremfører i deres svar, at der umiddelbart ikke er lovgivningsmæssige hindringer for at iværksætte initiativer for at indføre muligheden for ekstra ledsagere indenfor andre områder end sundhedsvæsenets. SIK's socialfond er et godt eksempel på en sådan ordning. Men at dette ikke fjerner det helt grundlæggende kapacitetsmæssige problem i eksempelvis Det Grønlandske Patienthjem og andre enheder under sundhedsvæsenet. Derfor vil det under alle andre omstændigheder, være helt nødvendigt at afdække de økonomiske konsekvenser og forskellige løsningsmodeller, såfremt ledsagerordningen skal udvides, da det vil være nødvendigt med nye fysiske rammer. Og dertil skal lægges andre problematikker såsom søskende, hvis begge forældre skal ledsage det syge barn eller økonomisk hjælp til forældrene i forbindelse med fravær af deres arbejde.

Naalakkersuisut har vurderet at nærværende forslag ikke falder indenfor en sundhedsfaglig begrundelse og giver udtryk for behovet for en nærmere definition af formålet med forslaget. Hvis formålet med udvidelsen af ledsager ordningen er at tilgodese forældre med økonomiske udfordringer, men med behov for at være sammen med deres syge barn, så er det Naalakkersuisuts vurdering at det må undersøges hvilket ressortområde det bør reguleres og administreres. Derudover nævner Naalakkersuisut også muligheden for at samarbejde med kommunerne omkring løsningen af dette problem, men at dette er endnu ikke drøftet med kommunerne. Slutteligt anerkender Naalakkersuisut at det kan være en stor belastning for en

familie med et sygt barn og er umiddelbart positivt indstillede overfor forslaget om at udvide ledsagerordningen, men finder det nødvendigt at afdække konsekvenserne af dette.

3.4 Udvalgets overvejelser

Udvalget finder det vigtigt at der foreligger et solidt vidensgrundlag forud for en beslutning om en udvidelse af ledsager ordningen for børn under 6 år. Herunder grundige beskrivelser af hvad udvidelsen vil betyde for sundhedsvæsenets enheder, særligt Det Grønlandske Patienthjem og andre sundhedsenheder i landet og hvilken betydning det vil have for patientflow ift. udredning i sundhedsvæsenet. Dertil skal lægges beskrivelser af finansieringsmuligheder og om ledsagerordningen kan finansieres af andre end sundhedsvæsenet, i de tilfælde hvor der ikke foreligger en sundhedsfaglig/ lægeligt begrundet ledsagelse.

Udvalget har under processen arbejdet med flere løsninger udover ændringsforslagene, men har vurderet at Naalakkersuisuts ændringsforslag er dækkende.

4. Udvalgets indstillinger

- Et enigt udvalg indstiller Naalakkersuisuts ændring til vedtagelse.

Med disse bemærkninger, og med den i betænkningen anførte forståelse, skal udvalget overgive forslaget til 2. behandling.

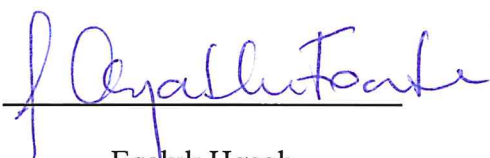
Hans Peter Poulsen
Formand

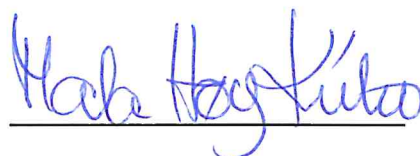
Anna Wangenheim
Næstformand

Mikivsuk Thomassen

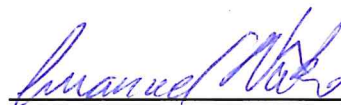
Eqaq Høegh

Mala Høy Kúko

Aslak W. Jensen

Emanuel Núko

Familie- og Sundhedsudvalget
mika@ina.ala.gl & inatsisartut@inatsisartut.gl

Besvarelse af spørgsmål vedrørende FM2022/28 om ledsagere

24-05-2022
Sagsnr. 2022 - 6571
Akt nr. 20212952

Tak for spørgsmålene fra Familie- og Sundhedsudvalget. Spørgsmålene er gengivet og besvaret i nedenstående.

Postboks 1160
Tlf: 34 50 00
Fax: 34 55 05
3900 Nuuk

Email: pn@naa.gl
www.naalakkersuisut.gl

- 1) *Under behandlingen af punktet i salen blev det bragt op om udgiften til en ekstra ledsager kan dækkes af andre ressortområder, da ledsagerordningen ikke direkte er relateret til den sundhedsfaglige behandling. Naalakkersuisoq bedes at redegøre for om en sådan ændring kan finansieres af andre end sundhedsområdet og om der er lovgivningsmæssige forhindringer for dette?*

Svar:

Naalakkersuisut vurderer, at der ikke umiddelbart er noget lovgivningsmæssigt til hinder for, at der kan iværksættes initiativer målrettet ekstra ledsagere inden for andre områder end sundhedsområdet. SIKs socialfond er et eksempel på en aftale indgået af arbejdsmarkedets parter, der giver mulighed for at medlemmer af SIK kan søge støtte til for eksempel ledsagelse af en nær pårørende, der skal undersøges eller behandles i Sundhedsvæsenet.

Ledsagelse indenfor Sundhedsvæsenet, sker ud fra en lægefaglig vurdering, og gælder som udgangspunkt for én person, hvis det vurderes nødvendigt. Denne hovedregel kan fraviges, hvis det konkret vurderes, at det er nødvendigt med flere ledsagere. Fravigelsen sker udelukkende ud fra et lægefagligt hensyn.

Det er i denne forbindelse væsentligt at tilføje, at Sundhedsvæsenets kapacitet på patienthjem og -hoteller ikke udvides ved, at der er andre instanser, der eventuelt finansierer en supplerende af ordningen. Kapacitetsudfordringerne gælder både antallet af værelser og størrelsen af fællesfaciliteterne. Det vil sige, at der i nogle tilfælde vil skulle findes alternativ indkvartering enten til hele familien eller den ekstra ledsager. En stor del af opgaven med at udvide ledsagerordningen er derfor at sikre nogle fysiske rammer, der kan rumme familierne.

I forslaget til Inatsisartutbeslutning (FM2022/28) præsenteres et estimat af de økonomiske konsekvenser ved at vedtage forslaget, men dette estimat er kun baseret på børn mellem 0-5 år med en indlæggelsestid på seks dage eller mere. I forslaget til Inatsisartutbeslutning fremgår det, at ordningen skal udvides for alle børn under seks år, hvilket vil sige, at forslaget beregning af de økonomiske konsekvenser og estimatet af antal indlæggelser er forbundet med en væsentlig usikkerhed. De afledte konsekvenser, samt hvordan ordningen kan implementeres i praksis, vil derfor skulle belyses. Dette arbejde inkluderer bl.a. spørgsmål om, hvorvidt mindreårige søskende skal inkluderes i ordningen, hvis begge forældrene kan ledsage barnet. Dertil kommer spørgsmål om

forældrenes ret til fravær fra et arbejde, og mulighederne for at understøtte familierne økonomisk under kortere eller længerevarende patientforløb, hvor begge forældre ledsager barnet.

Det vurderes samtidig, at der ikke i nærværende beslutningsforslag er en særlig sundhedsfaglig begrundelse for at udvide forældreledsagerordningen samt sætte aldersgrænsen ved seks år. Det skal derfor afklares om ordningen bør anses som et anliggende for Sundhedsvæsenet. Hvis formålet med udvidelsen af ordningen er at tilgodese familier, hvor det f.eks. ikke er økonomisk muligt for to pårørende at ledsage barnet, så bør det undersøges under hvilket ressort ordningen bør reguleres og administreres.

- 2) *Såfremt forslaget skulle vedtages, har Naalakkersuisoq et bud på hvordan kapacitetsproblemerne i Det Grønlandske Patienthjem og de andre sundhedsenheder, kan løses?*

Svar:

Naalakkersuisut har ikke haft mulighed for at undersøge, hvor stor en udvidelse af kapaciteten der er nødvendig, hvis forslaget vedtages. Derfor har Naalakkersuisut ikke konkrete forslag til hvordan kapaciteten på patienthjem- og hoteller kan udvides på nuværende tidspunkt.

Det kan dog nævnes, at der kan være flere løsningsmodeller. En mulighed er en udvidelse af de eksisterende patienthoteller og patienthjemmet i Sundhedsvæsenet. Alternativt kan der etableres Familiehuse her i landet og i Danmark, der er egnet til at rumme hele familier i både kortere og længere perioder. Ovenstående forslag er ikke undersøgt nærmere på nuværende tidspunkt, hvorfor det ikke er muligt at beskrive forslagernes økonomiske og administrative konsekvenser.

- 3) *Ser Naalakkersuisoq mulighed for at andre instanser, f.eks. kommunerne kan være med til at løse dette problem?*

Svar:

Naalakkersuisut vil ikke afvise, at det er muligt at indgå et samarbejde med kommunerne om en udvidet ledsagerordning. Naalakkersuisut har dog ikke på nuværende tidspunkt været i dialog med kommunerne for at afdække mulighederne for et samarbejde. Naalakkersuisut kan derfor ikke fyldestgørende redegøre for hvordan eller indenfor hvilket ressort et potentielt samarbejde vil skulle iværksættes.

- 4) *Har Naalakkersuisoq andre relevante oplysninger om emnet?*

Svar:

Naalakkersuisut anerkender, at det er en stor belastning for en familie, når det er nødvendigt at rejse fra hjemstedet, når et barn har behov for at blive undersøgt eller behandlet i sundhedsvæsenet. Derfor skal vi arbejde for at sikre de bedst mulige rammer for familierne. Naalakkersuisut er derfor positivt indstillede overfor forslaget om at udvide forældreledsagerordningen, men har ikke på nuværende tidspunkt det fulde overblik over følgevirkningerne ved en ændring af reguleringen på området. Derfor er der behov for at afdække en række uafklarede forhold, inden en udvidelse af ordningen potentiel kan træde i kraft.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga
Med venlig hilsen

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Mimi Karlsen', written in a cursive style.

Mimi Karlsen